

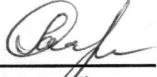
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва
та кінології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 8. Теорія дресури та спеціальне собаківництво
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Кінологія»

за спеціальністю Н2 Кінологія

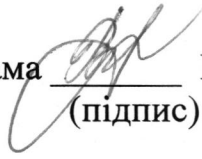
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

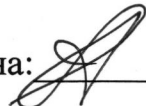
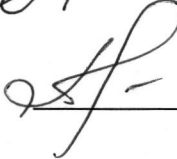
Розробник: Людмила БУЛА, к.с.-г.н., доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

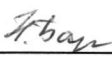
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології	протокол від <u>09.06.2026 р</u> № <u>18</u>
	В.о.завідувача кафедри <u></u> Людмила БУЛА

Погоджено:

Гарант освітньої програми Людмила БУЛА
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Вікторія ВЕЧОРКА
(підпис)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: М. Чернявський
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
 Т. Чернявська
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації (Тетяна Ткаченко)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 23.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
.				

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Теорія дресури та спеціальне собаківництво							
2.	Статус ОК	Обов'язковий							
3.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Кінологія /Н2 Тваринництво							
4.	Підрозділ, що реалізує ОК	Біолого-технологічний факультет, кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології							
5.	Рівень НРК	7 рівень							
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма - 2,3 семестр, 26 тижнів, заочна форма – 1,2 семестр							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.		
		24	12	36	12	-	-		
9.	Мова навчання	Українська							
10.	Обмеження	-							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Була Людмила Валер'янівна							
11.1	Контактна інформація	Доцент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології, кабінет 320 головного корпусу ел. адреса: bula.snau@gmail.com консультації: щопонеділка 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰ .							
12.	Мета освітнього компонента	Опанування студентом навичок з методології дресування собак, їх відбору на придатність до певних напрямків використання; формування здатності практично застосувати базові знання з управління та організації діяльності кінологічних підрозділів державних та приватних структур з урахуванням особливостей використання робочих якостей собак. Освітній компонент спрямований на досягнення фахових програмних компетентностей, що реалізується через дисциплінарні результати навчання, зокрема формування у студента системи знань і навичок з методології дресування собак, їх відбору на придатність до певних курсів дресування, формування ґрунтовних знань і практичних умінь з методології та практики використання собак користувальних порід в різних галузях народного господарства							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на ОК1 Методологія та організація наукових досліджень із застосуванням іноземної мови за професійним спрямуванням, ОК6 Біологія, утримання, годівля та профілактика захворювань собак, ОК7 Племінні ресурси, селекція та відтворення собак. Освітній компонент є основою для ОК9 Дослідницька практика, ОК10 Атестаційний іспит. Кваліфікаційна робота							
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності https://drive.google.com/file/d/142uwVZKHnDYNQJ6TKFxaaPcr7rT5qTN8/view У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні:							

		відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента: виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності (ч.6 ст. 42 Закону України «Про освіту»): - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування з університету; - позбавлення академічної стипендії; - позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
15.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3557
16.	Ключові слова	Дресування собак, службове собаківництво, мисливське собаківництво, кінологічний спорт, випробування собак, кінологічні змагання.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється РНД
	ПРН 13	ПРН 14	
ДРН 1. Застосовувати знання з методології навчання тварин для вироблення у собак навичок загального курсу дресування.	x		Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДРН 2. Проводити оцінку показників ВНД та поведінкових реакцій собак з метою відбору на придатність до певних курсів дресування та розвивати у собак базові поведінкові реакції, необхідні для подальшого дресування.	x	x	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен

ДРН 3. Організовувати та координувати заходи з підготовки собак до використання у різних напрямках службового, мисливського та спортивного собаківництва.	x	x	Індивідуальна практична робота, доповідь, презентація, підсумковий екзамен
ДРН 4. Організовувати іспити та змагання собак та проводити експертизу ступеня дресирування собаки.	x	x	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДРН 5. Планувати, організовувати та управляти діяльністю кінологічних підрозділів державних та приватних структур з урахуванням особливостей використання робочих якостей собак.		x	Індивідуальна практична робота, підсумковий екзамен

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Теоретичні основи дресирування собак. 1. Подразники, їх застосування щодо дресирування. 2. Теоретичні основи дресирування собак. 3. Методи та прийоми дресирування. 4. Методика створення навичок у собак. 5. Умови, що впливають на роботу собак	6	4	6	2	-	-	18	24	1, 3, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 21, електронні ресурси
Тема 2. Загальне та спеціальне дресирування собак. 1. Методика та техніка дресирування собак. 2. Виховне дресирування цуценят. 3. Основні прийоми загального курсу дресирування. 4. Спеціальне дресирування службових собак. 5. Вимоги до рівня дресирування собак за видами дресирування. 6. Спортивні та прикладні змагання з собаками.	6	2	6	2	-	-	18	26	1, 3, 11, 12, 16, електронні ресурси
Тема 3. Службове собаківництво. 1. Напрямки використання пошукових собак та методологія відпрацювання навичок пошуку.	4	2	10	4	-	-	30	38	1, 2, 3, 11, 12, 13, 14, 15, 21, електронні ресурси

2 Тактика використання собак у розшуковій службі. 3. Тактика використання собак у піротехнічній службі. 4. Тактика використання собак у митній та прикордонних службі. 5. Тактика використання собак у охоронних службах.									
Тема 4. Службове, мисливське та спортивне собаківництво. 1. Тактика використання собак у рятувальній службі. 2. Тактика та техніка використання собак у пастушачій службі. 3. Використання собак-асистентів та застосування собак у людинно-тваринній взаємодії 4. Мисливське собаківництво. 5. Спортивне собаківництво.	8	4	14	4	-	-	24	38	1, 3 11, 12, 19, електронні ресурси
Всього	24	12	36	12	-	-	90	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, презентація, ролева гра, заняття на дресирувальному майданчику СНАУ	12	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	18
ДРН 2	Лекція, практична робота, заняття на дресирувальному майданчику СНАУ	6	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	8
ДРН 3	Лекція, презентація, відеофільми, практична робота, заняття на дресирувальному майданчику СНАУ	20	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуальної практичної роботи, підготувати доповідь	30
ДРН 4	Лекція, презентація, практична робота, заняття на дресирувальному майданчику СНАУ	4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання, стажування на змаганнях собак	10
ДРН 5	Лекція, презентація, відеофільми, практична робота, заняття на дресмайданчику СНАУ, виїзне заняття	18	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	24

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Денна форма навчання			
1	Індивідуальне завдання за темою 1	40 балів / 40%	2 семестр, 6 тиждень
2	Індивідуальне завдання за темою 2	30 балів / 30%	2 семестр, 11 тиждень
3	Доповідь, презентація	30 балів / 30%	2 семестр, 10 тиждень
4	Другий (весняний) семестр, всього	100 балів / 100%	
5	Індивідуальне завдання за темою 3	25 балів / 25%	3 семестр, 6 тиждень
6	Індивідуальне завдання за темою 4	25 балів / 25%	3 семестр, 11 тиждень
7	Індивідуальна практична робота з дисципліни	20 балів / 20%	3 семестр, 9 тиждень
8	Екзамен – тест множинного вибору.	30 балів / 30%	3 семестр, екзаменаційна сесія
9	Третій (осінній) семестр, всього	100 балів / 100%	
Заочна форма навчання			
10	Індивідуальне завдання за темою 1,2	25 балів / 25%	
11	Індивідуальне завдання за темою 3,4	30 балів / 30%	
12	Індивідуальна практична робота з дисципліни	15 балів / 15%	
13	Екзамен – тест множинного вибору.	30 балів / 30%	
14	Заочна форма, всього	100 балів / 100%	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальне завдання за темою 1	<24 балів	24-29 балів	30-35 балів	36-40 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінне знання навчального матеріалу
Індивідуальне завдання за темою 2	<18 балів	18-22 балів	22-27 балів	27-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді не надано	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі та здатність обґрунтовано вибирати та складати методику підготовки собак до певного виду роботи

	<i><18 балів</i>	<i>18-22 балів</i>	<i>22-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
Доповідь, презентація	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі та здатність критично аналізувати літературні джерела
Весняний семестр (денна форма)	<i>0-59 балів</i>	<i>60 – 74 бали</i>	<i>75-89 балів</i>	<i>90-100 бали</i>
	<i><15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>19-22 балів</i>	<i>23-25 балів</i>
Індивідуальне завдання за темою 1,2	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі відповіді відсутні	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі та здатність обґрунтовано планувати діяльність кінологічної служби з урахуванням особливостей застосування собак
	<i><18 балів</i>	<i>18-22 балів</i>	<i>22-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
Індивідуальне завдання за темою 3,4	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю, студент володіє матеріалом не в повній мірі	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне володіння матеріалом	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у даній темі та здатність обґрунтовано планувати діяльність кінологічної служби з урахуванням особливостей застосування собак.
	<i><10 балів</i>	<i>10-11 балів</i>	<i>11-12 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
Індивідуальна практична робота з дисципліни	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але студент демонструє недостатньо кваліфіковану роботу з собакою	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано кваліфіковану роботу з собакою	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано відмінну роботу студента з собакою, дуже гарний контакт та зацікавленість тварини
Екзамен	<i><18 балів</i>	<i>18-22 балів</i>	<i>22-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
Заочна форма	<i>0-59 балів</i>	<i>60 – 74 бали</i>	<i>75-89 балів</i>	<i>90-100 бали</i>

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над доповіддю, презентацією	Протягом семестру На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним практичним завданням	Протягом семестру
5.	Усний зворотний зв'язок від викладача після виконання індивідуальної роботи	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Гайдук С. В. Основи дресирування, гігієни та годівлі службових собак. Львів: ФОП Марченко Т.В., 2024. 175 с.
2. Кінологічна служба в ЗСУ та інших силових структурах: історична довідка та сучасний стан, військова ветеринарна медицина, нормативно-правове регулювання, особливості під час воєнного стану / укл.: Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Петков С. В. — Київ. ВД «Профе-сіонал», 2023. — 466 с.
3. Радомисльський О.Р. Жижневська О.О. Аматорське та службове собаківництво. Національна школа службового собаківництва - Одеса : Сімекс Принт, 2025. - 379 с.

6.1.2. Електронні ресурси

4. <http://uku.com.ua/>
5. <http://www.fci.be/en/>
6. <http://www.iro-dogs.org/>
7. <http://www.alenstal.lv/>
8. <https://harmonicdog.com.ua/статті-українською-мовою/>
9. <https://dogo.app/>
10. <https://suzanneclothier.com/>

6.1.3. Методичне забезпечення

11. Курс лекцій та лабораторно-практичних занять з дисципліни «Теорія дресури та спеціальне собаківництво» <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3557>
12. Була Л.В., Божко Н.О. Теорія дресури та спеціальне собаківництво. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять та самостійної роботи. Суми, 2025. 78 с.

6.2. Додаткові джерела

13. Бернс Г. Як це бути собакою – та інші пригоди в галузі нейробіології тварин. Харків: Фабула. 2022. 240 с.

14. Була, Л., Свисенко, С., & Павленко, Ю. (2020). Вплив первинних факторів добору на робочі якості собак супроводу. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво, (4(43)), 148-154. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2020.4.21>
15. Була, Л. В., Левченко, І. В., Вечорка, В. В., Бартенєва, Л. С., Виноград, О. В., & Кузякін, С. С. (2022). Аналіз розвитку і перспективне бачення національних програм дресирування у ВГО «Кінологічна Спілка України». Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво, (1), 3-10. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2022.1.1>
16. Горовіц А. Собакознавство. Що собаки знають, бачать і відчувають нюхом. К.: КМ-Букс. 2022. 312 с.
17. Етологія тварин : навч. посібник / Корж О. П. — Стереотипне видання. — Суми, 2025. — 236 с.
18. Москалець В.П. Зоопсихологія та порівняльна психологія. Підручник. Видання 3-тє, перероблене і доповнене. 2025. 224 с.
19. Основи дресирування та випробування мисливських собак: навчальний посібник / Б.П. Коваленко, З.Г. Дмитрієва, О.Б. Шевченко.
https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4221/1/manual_ODTVMS_19.pdf
20. Прайор К. Мистецтво виховання та дресирування. Не стріляйте одразу в собаку! Харків. Клуб Сімейного Дозвілля. 2021. 230 с.
21. Gwen Bailey. The Beginner's Dog Training Guide. Dorling Kindersley, 2022. – 256 p.
22. Наукові та науково-виробничі журнали:
 - Club Dogs. Клубні собаки: ВГО «Кінологічна Спілка України».
 - Мисливські собаки.
 - VET TOPic
 - Вісник Сумського національного аграрного університету, серія «Тваринництво»

6.3. Програмне забезпечення

1. Текстовий редактор Word.
2. Microsoft Office Power Point.